

Analiza uvoza-izvoza odpadkov za leto 2024

V Slovenijo se je v letu 2024 uvažalo največ odpadnih kovin, odpadnih barvnih kovin in odpadnega papirja, zmanjšale so se količine uvožene odpadne električne in elektronske opreme odpadnega papirja. Izvozili smo za 12 odstotkov manj odpadkov kot leta 2023.

Skupno se je količinsko v primerjavi v letom 2023 izvozilo za približno 25 odstotkov več iz odpadkov pripravljenega goriva (Refuse Derived Fuel - RDF) in odpadne plastike. Namembne države za izvoz odpadne plastike so poleg Turčije in Srbije v večji meri azijske države (Malezija, Indonezija, Vietnam, Tajvan in Tajska). RDF se je izvažal izključno v Bosno in Hercegovino.

Inšpektorat za okolje in energijo je na podlagi podatkov iz carinskih deklaracij, prejetih s strani Finančne uprave Republike Slovenije, izdelal analizo uvoza in izvoza odpadkov iz/v tretje države za leto 2024.

Izvoz odpadkov:

V primerjavi z letom 2023 se je število izvoznih deklaracij povečalo za dobrih 16 odstotkov (v letu 2023 sprejetih 3381 deklaracij). V primerjavi z letom 2023 se je količina izvoženih odpadkov iz Slovenije zmanjšala in sicer za približno 12 odstotkov (v letu 2024 izvoženih več kot 142 tisoč ton odpadkov, v letu 2023 izvoženih več kot 162 tisoč ton odpadkov).

Število sprejetih deklaracij za italijanske izvoznike se je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 zmanjšalo za dobrih šest odstotkov.

V letu 2024 se je povečalo število izvoznih carinskih deklaracij za izvoz odpadkov iz Hrvaške ter Madžarske, manjši odstotek pa predstavljajo izvozne deklaracije za izvoznike iz Slovaške, Poljske, Avstrije in Nemčije (skupaj 14 deklaracij). Največ se je izvažalo iz odpadkov pripravljenega goriva (RDF), odpadne plastike, odpadnega papirja in kartona ter odpadnih kovin.

Sicer so bile sprejete izvozne deklaracije za 18 različnih namembnih držav (v letu 2023 za 22 namembnih držav). Iz podatkov je tudi razvidno, da je v 14 primerih v izvozni deklaraciji kot pošiljatelj iz drugih držav (Italija) nastopalo slovensko podjetje (v letu 2023 je v 1 primeru kot izvoznik nastopalo slovensko podjetje). Pri sprejetih izvoznih deklaracijah sta za več kot 75 odstotkov deklaracij namembni državi bili BIH in Srbija, za odpadno plastiko, RDF, odpadni papir in odpadne kovine in nekovine. V primerjavi z letom 2023 se je trend pošiljanja odpadne plastike nadaljeval, povečala se je tudi količina izvožene odpadne plastike (v letu 2023 izvoženih dobrih 34 tisoč ton, v lanskem letu pa izvoženih več kot 50 tisoč ton odpadne plastike). V letu 2024 je bila po količini izvožene odpadne plastike najpogostejša namembna država Malezija, kateri je sledila Turčija. Pošiljke odpadne plastike so se pošiljale tudi v druge azijske države, kot so Indonezija, Vietnam, Tajvan in Tajska.

Količina odpadnega papirja, ki se je izvažal v tretje države, se je v primerjavi z letom 2023 zmanjšala za skoraj trikrat (v letu 2023 izvoženih 43 tisoč ton, v lanskem letu izvoženih 14 tisoč ton). Občutno se je povečal izvoz iz odpadkov pripravljenega goriva (RDF), glavna destinacija je BIH.

V tabeli so prikazane vrste odpadkov in izvožene količine:

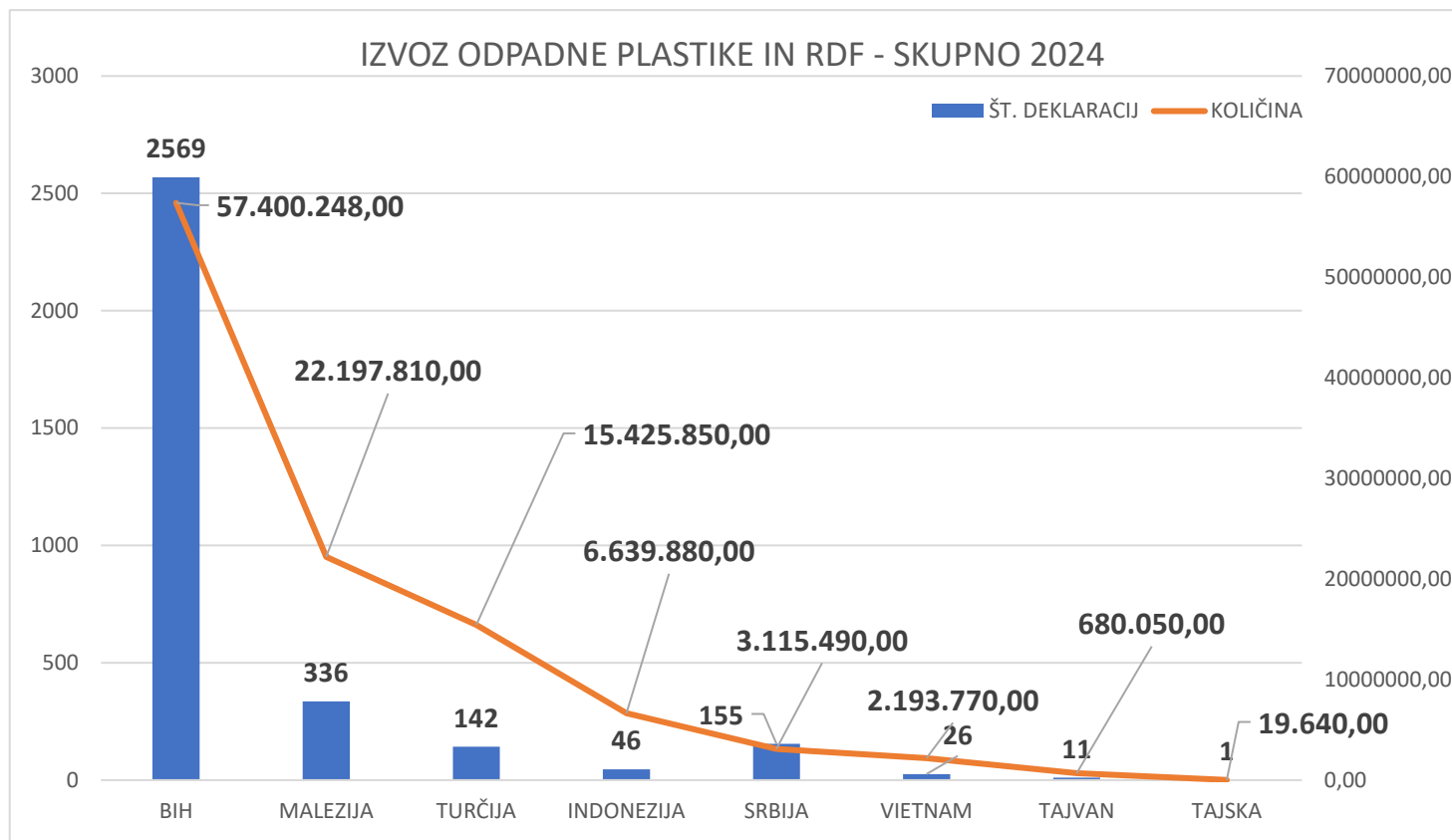
ODPADKI, IZVOZ IZ SLOVENIJE	KOLIČINE (KG)
RDF	51.816.728,00
ODPADNA PLASTIKA	45.338.510,00
ODPADNE KOVINE	29.232.780,00
ODPADNI PAPIR	8.787..420,00
ODPADNE BARVNE KOVINE	4.361.185,00
ODPADNI TEKSTIL IN OBLAČILA	1.742.948,00
OEEO	147.240,00
ODPADNA GUMA	644.520,00
ODPADNA ŽLINDRA	50.000,00
SKUPAJ	142.121.331,00

Izvoz odpadne plastike:

V letu 2024 je bilo na slovenskih carinskih izpostavah sprejetih 3286 izvoznih deklaracij za izvoz odpadne plastike in RDF v tretje države, kar je za 30 odstotkov več kot v letu 2023, ko je bilo sprejetih 2533 izvoznih deklaracij. Tako po številu deklaracij in količini je bilo največ deklaracij sprejetih za izvoz v Bosno in Hercegovino (izključno RDF), v primerjavi z letom 2023 se je izvoz odpadne plastike v Turčijo nekoliko povečal (v letu 2024 izvoz dobrih 15 tisoč ton, v letu 2023 izvoz dobrih 13 tisoč ton), količinsko se je znatno povečal izvoz odpadne plastike v Malezijo (v letu 2024 izvoz dobrih 22 tisoč ton, medtem ko je v letu 2023 izvoz znašal dobrih deset tisoč ton odpadne plastike). V letu 2024 se je nadaljeval izvoz odpadne plastike v Indonezijo, Vietnam, Tajvan in Tajsko, predvsem se je količinsko povečal izvoz odpadne plastike še v Tajvan. Tudi v letu 2023 je število namembnih držav osem, poleg že omenjenih je bila namembna država za izvoz odpadne plastike še Srbija. Skupno se je količinsko v primerjavi v letom 2023 izvozilo za približno 25 odstotkov več iz odpadkov pripravljenega goriva (RDF) in odpadne plastike, ko se je izvozilo dobrih 85 tisoč ton iz odpadkov pripravljenega goriva (RDF) in odpadne plastike.

V tabeli in na grafu je prikazano število izvoznih deklaracij po namembni državi in količinah odpadne plastike in RDF:

NAMEMBNA DRŽAVA	ŠTEVILO DEKLARACIJ	KOLIČINA (KG)
BIH	2569	57.400.248,00
MALEZIJA	336	22.197.810,00
TURČIJA	142	15.425.850,00
INDONEZIJA	46	6.639.880,00
SRBIJA	155	3.115.490,00
VIETNAM	26	2.193.770,00
TAJVAN	11	680.050,00
TAJSKA	1	19.640,00
SKUPAJ	3286	107.672.738,00



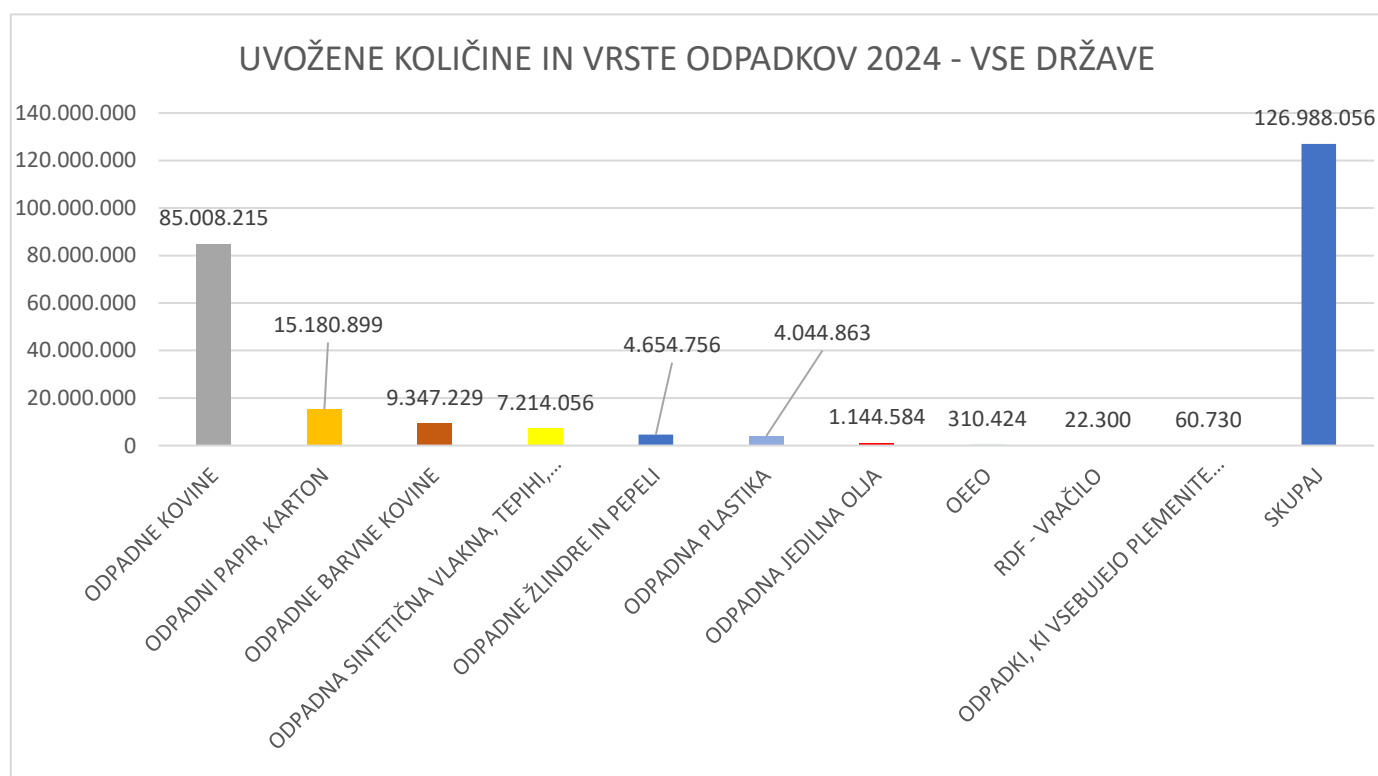
Uvoz odpadkov:

Uvozne deklaracije so bile v letu 2024 sprejete za odpadke, uvožene iz 26 držav, število držav se je v primerjavi z letom 2023 povečalo za tri. Podobno kot pri izvozu se tudi pri uvoznih deklaracijah kot prejemniki odpadkov pojavljajo slovenska podjetja (nekatera od njih delajo samo dobave v druge države, npr. uvoz odpadnega jedilnega olja), namembna država pa je druga država EU (Avstrija, Italija, Madžarska, Češka, Nemčija). Pri teh pošiljkah bi bilo potrebno preveriti način izpolnjevanja spremljajoče dokumentacije za čezmejno pošiljanje odpadkov. V primerjavi z letom 2023 se je število uvoznih deklaracij povečalo za približno 6 odstotkov (v letu 2024 sprejetih 4902 uvoznih deklaracij, v letu 2023 pa 4609 uvoznih deklaracij). Skladno s povečanjem števila deklaracij, se je povečala tudi količina uvoženih odpadkov, približno za 17 odstotkov (v letu 2024 uvoženih nekaj manj kot 127 tisoč ton odpadkov, v letu 2023 nekaj manj kot 108 tisoč ton odpadkov). Največ je bilo uvoženih odpadnih kovin, odpadnega papirja, odpadnih barvnih kovin (več 86 odstotkov celotne količine uvoženih odpadkov), povečal se je tudi uvoz tekstilnih vlaken in ribiških mrež, zmanjšale so se količine odpadne električne in elektronske opreme, uvoza odpadnih svinčevih akumulatorjev v lanskem letu sploh ni bilo. Nabor uvoženih odpadkov v primerjavi s preteklimi leti ostaja skorajda nespremenjen.

V tabeli so prikazane vrste odpadkov in uvožene količine:

ODPADKI	KOLIČINE (KG)
ODPADNE KOVINE	85.008.215,00
ODPADNI PAPIR, KARTON	15.180.899,00
ODPADNE BARVNE KOVINE	9.347.229,00

ODPADNA SINTETIČNA VLAKNA, TEPIHI, RIBIŠKE MREŽE	7.214.056,00
ODPADNE ŽLINDRE IN PEPELI	4.654.756,00
ODPADNA PLASTIKA	4.044.863,00
ODPADNA JEDILNA OLJA	1.144.584,00
OEE0	310.424,00
RDF - VRAČILO	22.300,00
ODPADKI, KI VSEBUJEJO PLEMENITE KOVINE	60.730,00
SKUPAJ	126.988.056,00



Zaključki analize:

1. V letu 2024 je bilo na slovenskih carinskih izpostavah sprejetih 3286 izvoznih deklaracij za izvoz odpadne plastike in RDF v tretje države, kar je za 30 odstotkov več kot v letu 2023, ko je bilo sprejetih 2533 izvoznih deklaracij. Tako po številu deklaracij in količini je bilo največ deklaracij sprejetih za izvoz v Bosno in Hercegovino (izključno RDF),
2. V primerjavi z letom 2023 se je izvoz odpadne plastike v Turčijo nekoliko povečal (v letu 2024 izvoz dobrih 15 tisoč ton, v letu 2023 izvoz dobrih 13 tisoč ton), količinsko se je znatno povečal izvoz odpadne plastike v Malezijo (v letu 2024 izvoz dobrih 22 tisoč ton, medtem ko je v letu 2023

izvoz znašal dobrih deset tisoč ton odpadne plastike). Občutno se je povečal izvoz iz odpadkov pripravljenega goriva (RDF), glavna destinacija je BIH;

3. V primerjavi z letom 2023 se je trend pošiljanja odpadne plastike nadaljeval, povečala se je tudi količina izvožene odpadne plastike (v letu 2023 izvoženih dobrih 34 tisoč ton, v lanskem letu pa izvoženih več kot 50 tisoč ton odpadne plastike);
4. Uvozne deklaracije so bile sprejete za odpadke, uvožene iz 26 držav;
5. V primerjavi z letom 2023 se je število uvoznih deklaracij povečalo za približno 6 odstotkov (v letu 2024 sprejetih 4902 uvoznih deklaracij, v letu 2023 pa 4609 uvoznih deklaracij). Skladno s povečanjem števila deklaracij, se je povečala tudi količina uvoženih odpadkov, približno za 17 odstotkov (v letu 2024 uvoženih nekaj manj kot 127 tisoč ton odpadkov, v letu 2023 nekaj manj kot 108 tisoč ton odpadkov). V več kot 90 odstotkih sprejetih uvoznih deklaracij za uvoz odpadkov v Slovenijo so države odpreme bile balkanske države;
6. Največ je bilo uvoženih odpadnih kovin, odpadnega papirja, odpadnih barvnih kovin (več 86 odstotkov celotne količine uvoženih odpadkov), zmanjšale so se količine odpadne električne in elektronske opreme.